

Projekt zintegrowany LIFE

Wdrażanie programu ochrony powietrza dla województwa małopolskiego

Małopolska w zdrowej atmosferze

Październik 2015 – Grudzień 2025

LIFE Integrated Project

Implementation of Air Quality Plan for Małopolska Region

Małopolska in a healthy atmosphere

October 2015 – December 2025

Wstęp / Introduction

Projekt LIFE-IP MAŁOPOLSKA to inicjatywa na rzecz czystszej powietrza w Małopolsce. Koordynowany przez Województwo Małopolskie.

The **LIFE-IP MALOPOLSKA** project aimed to improve air quality in Małopolska. Coordinated by the Małopolska Region

Okres realizacji: od **października 2015** do **grudnia 2025**

Duration: **October 2015** to **December 2025**

Budżet: ok. **17 mln euro** (70 mln zł), w tym 10 mln euro (42 mln zł) z UE

Budget: approx. **€17 million** (PLN 70 million), including €10 million (PLN 42 million) from UE

69 partnerów

69 partners

Partnerzy/partners:

- Województwo Małopolskie / Malopolska Region
- 62 małopolskie gminy / 62 municipalities
- Województwo Śląskie / Silesian Region
- Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy / Association Krakow Smog Alert
- Krajowa Agencja Poszanowania Energii S.A. / KAPE National Energy Conservation Agency
- Instytut VITO NV z Belgii / VITO Institute from Belgium
- Slovenský Hydrometeorologický ústav / Slovak Hydrometeorological Institute
- Ministerstvo Środowiska Republiky Czeskiej / Ministry of the Environment of the Czech Republic

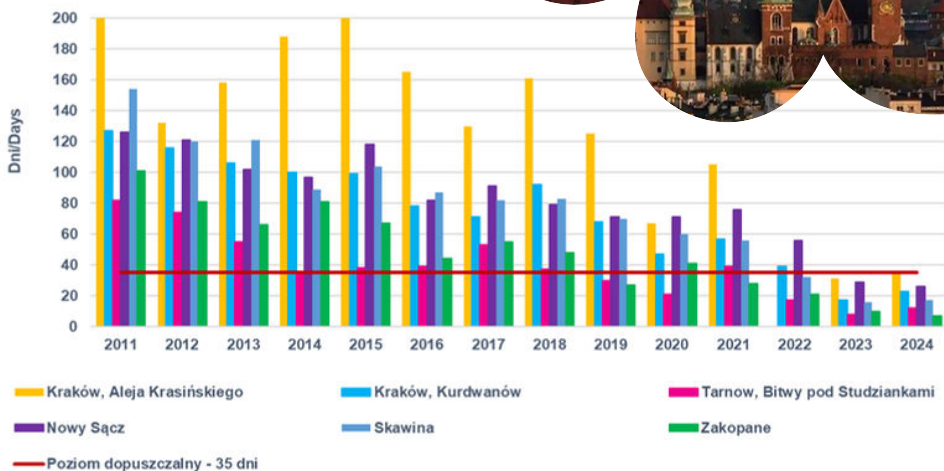
Wyzwanie – Jakość powietrza w Małopolsce / The Challenge – Air Quality in Małopolska

Małopolska była jednym z najbardziej zanieczyszczonych regionów UE. Zimą przekraczane są normy pyłów PM10, PM2.5 i rakotwórczego benzo(a)pirenu. Główną przyczyną: emisje z palenia węglem w starych piecach domowych. W 2018 r. benzo(a)piren przekraczał normę (1 ng/m^3) nawet 18-krotnie. To zagraża zdrowiu: astma, choroby serca. MAQP to strategia wymiany źródeł ciepła. Projekt LIFE-IP usunął bariery, mobilizując fundusze i edukację. Od 2015 r. jakość powietrza poprawiła się znacząco.

Małopolska was one of the EU's most polluted regions. In winter, PM10, PM2.5, and carcinogenic benzo(a)pyrene standards are exceeded. Main cause: emissions from burning coal in old household stoves. In 2018, benzo(a)pyrene exceeded the norm (1 ng/m^3) up to 18 times. This threatens health: asthma, heart disease. The MAQP is a strategy for replacing heat sources. The LIFE-IP project removed barriers through funding and education. Air quality has improved significantly since 2015.

Liczba dni z przekroczeniem dopuszczalnego poziomu dobowego pyłu PM10 na wybranych stacjach pomiarowych województwa małopolskiego / Number of days exceeding the daily limit value for PM10 at selected monitoring stations in the Małopolska Region

Uchwały anty-smogowe / Anti-Smog Resolutions

2016 przyjęto uchwałę antysmogową dla Krakowa

2017 przyjęto uchwałę dla całej Małopolski: zakaz najgorszego węgla i mokrego drewna

2019 zakaz palenia węglem i biomasą w Krakowie

2024 wymiana kotłów pozaklasowych w Małopolsce do końca kwietnia

2026 wymiana kotłów 3 i 4 klasy w Małopolsce

2016 an anti-smog resolution was adopted for Kraków

2017 resolution was adopted for the entire Małopolska region banning the worst-quality coal and wet wood

2019 a ban on coal and biomass burning in Krakow

2024 replacement of non-class boilers in Małopolska by the end of April

2026 replacement of class 3 and class 4 boilers in Małopolska

ponad 118 tys.

wymienionych kotłów

redukcja emisji pyłu PM10 o

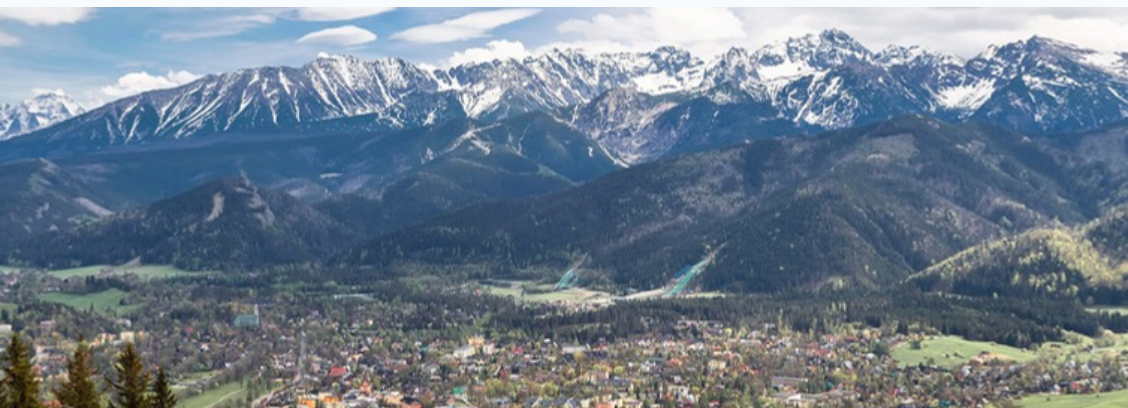
5 700 ton

over 118,000

boilers were replaced

reducing PM10 emissions by

5 700 tons

Działania projektu / Project Actions

Kluczowe działania

Sieć 69 ekodoradców w 62 gminach – pomoc w dotacjach, edukacja, kontrole

Centrum Kompetencji – szkolenia dla urzędników

Wsparcie dla Krakowa – punkt doradczy do wymiany źródeł ciepła

Modelowanie zanieczyszczeń – narzędzia dla Krakowa i regionu transgranicznego (Czechy, Słowacja)

Key actions

Network of 69 eco-managers in 62 municipalities – subsidy help, education, inspections

Excellence Centre – training for officials

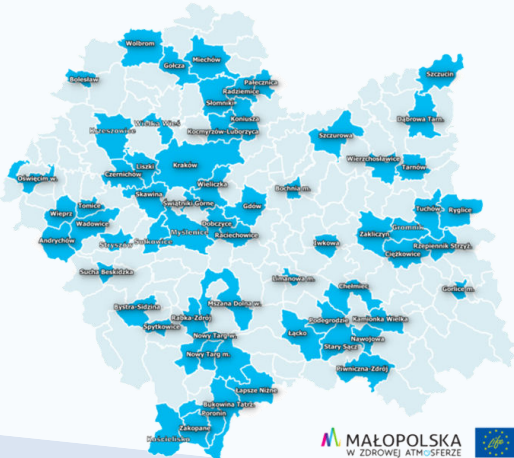
Support for Kraków – advisory point for heat source replacements

Pollution modeling – tools for Kraków and cross-border region (Czechia, Slovakia)

Te inicjatywy zmobilizowały fundusze na wymiany kotłów i edukację

These initiatives mobilized funds for replacements boilers and education

62 gminy objęte projektem/municipalities involved

Narzędzia i edukacja / Tools and Education

Stworzono narzędzia:

- **Aplikacja Ekointerwencja** – zgłaszanie spalania odpadów.
- **Baza źródeł ciepła** – pierwsza regionalna, inspiracja dla krajowej.
- **Lista urządzeń niskoemisyjnych** – podstawa listy ZUM.
- **Kampanie edukacyjne**, warsztaty dla 164 tys. dzieci, 2,6 mln materiałów.

Szkolenia dla tysiąca urzędników, studia podyplomowe dla 116 osób. Świadomość wzrosła z 36% do 60% w małych miastach (2016-2018).

Tools created:

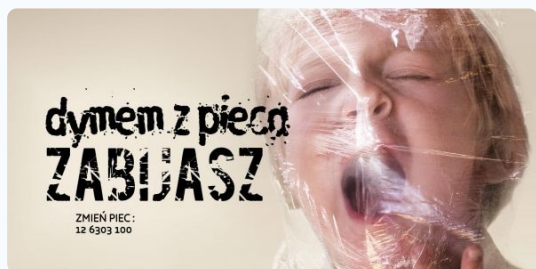
- **Eko-interwencja app** – reporting waste burning.
- **Heating sources database** – first regional, inspiring national one.
- **Low-emission devices list** – basis for ZUM list.
- **Educational campaigns**, workshops for 164,000 children, 2.6 million materials.

Trainings for thousands of officials, postgraduate studies for 116 people. Awareness rose from 36% to 60% in small towns (2016-2018).

Materiały / Materials

Kampanie / Campaigns

www.malopolska.pl/zmienpiec

„A thief lives in your home. The old furnace steals your time, health and money. Receive a subsidy. Get rid of him before it's too late”

„You kill with the smoke from the furnace. Replace your furnace.”

Wyniki i efekty / Results and impacts

Efekty pracy Ekodoradców w latach 2016-2023

Ecomanagers work outcomes in 2016-2023

820 tys. uczestników wydarzeń / event participants,

1,3 mln udzielonych porad / consultations

68 tys. wniosków o dotacje (712 mln zł) / subsidy applications

40 tys. kontroli spalania odpadów i paliw / inspections

6 tys. badań termowizyjnych / thermal surveys conducted

Efekty (2016-2025):

- wymiana **118 tys. kotłów**,
- redukcja PM10 o **3700 ton**, PM2.5 o **3500 ton**, benzo(a)pirenu o **1,4 tony**.
- spadek PM10: **44%** w Małopolsce, **53%** w Krakowie (2014-2022).
- partnerzy wymienili **3 razy więcej** pieców niż inni.

Impacts (2016-2025):

- **118,000** boilers replaced,
- PM10 reduced by **3,700 tons**, PM2.5 by **3,500 tons**, benzo(a)pyrene by **1.4 tons**.
- PM10 drop: **44%** in Małopolska, **53%** in Kraków (2014-2022).
- Partners replaced **3 times more** boilers than others.

Długoterminowe korzyści i inspiracje / Long-term Benefits and Inspirations

Projekt zapewnił trwałe zmiany:

- ✓ mniej chorób, niższe koszty leczenia
- ✓ zmobilizował 1,48 mld euro na termomodernizację, OZE i transport
- ✓ czystsze powietrze dla pokoleń

The project delivers lasting changes:

- ✓ fewer illnesses, lower healthcare costs
- ✓ it mobilized €1,48 billion for insulation, renewables, and transport
- ✓ cleaner air for generations

Inspiracje:

- uchwały anty-smogowe w 14/16 województw
- Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków
- projekty w Bułgarii, Słowacji, Węgrzech
- sieci ekodoradców w Śląsku, Podkarpaciu i Opolszczyźnie

Inspirations:

- anti-smog resolutions in 14/16 regions,
- National Building Emissions Database
- projects in Bulgaria, Slovakia, Hungary
- ecomanager networks in Silesia, Podkarpacie and Opole region

Kontakt / Contact:

<https://powietrze.malopolska.pl/life>
powietrze@umwm.malopolska.pl